

Aan de Tweede Kamer
Commissie Veiligheid en Justitie
Via e-mail cie.vj@tweedekamer.nl

CC:
cie.eu@tweedekamer.nl
cie.ez@tweedekamer.nl

datum
11 februari 2016

ons kenmerk
7410-00/16-00507/CW/FvB/sd
Uw kenmerk

contactpersoon
Francien van Bohemen

onderwerp
Europese hervorming
auteursrecht

doorkiesnummer
070-3090540

e-mail
bohemen@debibliotheken.nl

Geachte heer/mevrouw,

Middels deze brief willen wij u het standpunt van de Vereniging van Openbare Bibliotheken (VOB) kenbaar maken met betrekking tot de door de Europese Commissie aangekondigde modernisering van het auteursrecht. De VOB vindt dat veel van de voornemens goede kansen bieden voor een modernisering van het auteursrecht. Op het terrein waarop openbare bibliotheken in het licht van de huidige technologie zich ontwikkelen, bieden de voorstellen echter geen soelaas.

Auteursrecht belemmert de wettelijke taken van de bibliotheken in het digitale domein

We zijn van mening dat de Europese Commissie in haar plannen de kans heeft gemist om het auteursrecht zo aan te passen dat het voldoet aan de eisen die de moderne tijd stelt aan de openbare bibliotheek en daarmee aan de ontwikkelingsmogelijkheden van de Nederlanders. De openbare bibliotheek is er voor iedereen en biedt ontwikkelingskansen voor alle Nederlanders, ongeacht leeftijd, achtergrond en opleiding. De VOB is van mening dat er in het gemoderniseerde auteursrecht een uitzondering moet komen die het mogelijk maakt voor bibliotheken om e-boeken uit te lenen. Dat houdt in dat er een billijke vergoeding wordt betaald voor elke uitlening en dat er zonder toestemming vooraf e-boeken in de collectie van de bibliotheek kunnen worden opgenomen. Dit is al het geval bij het uitlenen van papieren boeken, en dit zou ook van toepassing moeten worden op e-boeken. Echter, in de communicatie van de Europese Commissie van 9 december jl. wordt niet gesproken over het uitlenen van e-boeken door openbare bibliotheken.

Wettelijke taken van de bibliotheken

Openbare bibliotheken spelen een belangrijke rol¹ in de Nederlandse samenleving en hebben een maatschappelijke functie. De bibliotheek bevordert lezen, pakt laaggeletterdheid aan, laat mensen kennis maken met literatuur, kunst en cultuur, en fungeert als ontmoetingsplek. Daarnaast heeft de openbare bibliotheek bij wet (Wet Stelsel Openbare Bibliotheekvoorzieningen, Wsob) vastgelegde taken die uitgevoerd moeten worden. Zo is het vastgelegd in de wet dat bibliotheken een goede toegang tot informatie moeten verschaffen, en daar hoort tegenwoordig ook een goede toegang tot digitale informatie en het uitlenen van e-boeken bij. Momenteel kunnen openbare bibliotheken 25% van het aantal beschikbare e-boeken uitlenen aan de leden. Hierdoor kan de bibliotheek dus geen goede toegang bieden tot informatie, waardoor niet aan de wettelijke taak kan worden voldaan.

Jongeren bereiken en geletterdheid bevorderen

Bovendien is de bibliotheek een kweekvijver voor nieuwe lezers. In 2014 was 66% van de jongeren onder de 18 jaar lid van de bibliotheek, wat laat zien dat een groot deel van de jongeren door middel van de bibliotheek in aanraking komt met lezen. Door een intensieve samenwerking met het onderwijs in *de Bibliotheek op school* worden geletterdheid en leesvaardigheden bevorderd en aantrekkelijk gemaakt. Op deze manier worden de lezers van de toekomst gecreëerd. Dat gebeurt met fysieke bibliotheekdienstverlening maar en ook digitale diensten. Om de generatie jongeren van nu goed te kunnen bedienen op het gebied van lezen en toegang tot boeken, is het belangrijk dat bibliotheken e-content en e-boeken aan kunnen bieden.

Geen uitzondering voor e-boeken

Tijdens het procedure overleg van 21 januari jl. van de Tweede Kamercommissie Veiligheid en Justitie heeft Minister van der Steur aangegeven dat de Regering van mening is dat de modernisering van het auteursrecht moet bijdragen aan de huidige technologische ontwikkelingen. E-boeken zijn een onderdeel van de huidige technologische ontwikkelingen en het auteursrecht zou zo aangepast moeten worden dat het geen belemmering meer vormt voor het uitlenen van e-boeken door openbare bibliotheken.

---

¹ **Kengetallen openbare bibliotheken.** Ca. 6 miljoen Nederlanders gebruikt de openbare bibliotheek regelmatig. Bijna 3,8 miljoen Nederlanders is lid. Ruim 2,2 miljoen van de leden zijn jonger dan 18 jaar. Dat is 66% van alle jongeren in Nederland

Huidige situatie kostbaar en inefficiënt

Momenteel moeten voor ieder uit te lenen e-boek aparte afspraken gemaakt worden met de rechthebbende(n) over de voorwaarden waaronder een e-boek uitgeleend mag worden. Al deze onderhandelingen zijn zeer kostbaar, jaarlijks weerkerend, en leiden er niet automatisch toe dat wat er beschikbaar is, ook via de bibliotheek beschikbaar komt voor het Nederlandse publiek. De bibliotheek kan in het digitale domein door beperkingen in het auteursrecht haar wettelijke taak niet goed uitvoeren. Wanneer er niet over ieder e-boek aparte onderhandelingen gevoerd hoeven te worden scheelt dit veel kosten. En bibliotheken zijn van harte bereid een billijke vergoeding te betalen voor het gebruik van auteursrechtelijk beschermd werk.

E-boeken zonder belemmeringen

Om de maatschappelijke rol te blijven vervullen en de wettelijke taken uit te kunnen voeren, is het belangrijk dat de openbare bibliotheken mee kunnen gaan met de technologische ontwikkelingen. Het is daarom van groot belang dat openbare bibliotheken e-boeken kunnen uitlenen aan hun leden zonder belemmeringen. Wij zijn van mening dat Nederland zich in de Europese Unie hard moet maken om een uitzondering in de Europese wetgeving te krijgen voor het uitlenen van e-boeken door openbare bibliotheken. De Minister van OC&W heeft aan de Tweede Kamer toegezegd zich hier hard voor te maken.

In de bijlage van deze brief vindt u het position paper dat de VOB heeft opgesteld met betrekking tot het uitlenen van e-boeken. Ook hebben we wat cijfermateriaal over e-boeken. Mocht u nog vragen hebben, dan kunt u zich richten tot ondergetekende.

Met vriendelijke groet,

Cor Wijn directeur a.i.

Bijlage:

- Position paper Het uitlenen van e-boeken door de openbare bibliotheek